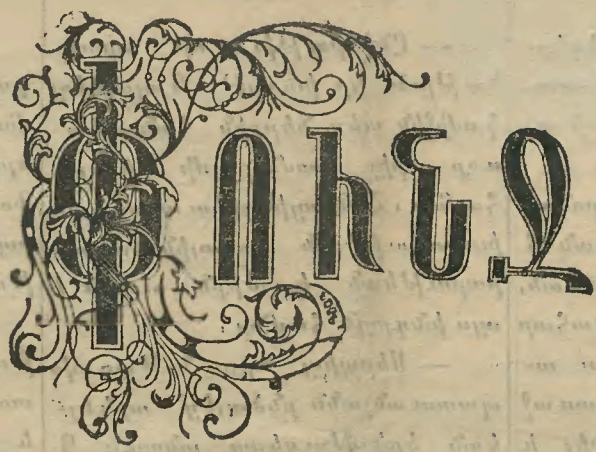

CONSTANTINOPLE

Պալըզ-Բազար Նաֆիյե խան վերի ցարկ ԹԻԼ 16

1894 ՕԴՈՍՏՈՍ 43

Կ. Պոլիս. 10 Օգոստոս 1894 թ.
- Երկրպաշարման Կ. Պոլսոյ և շրջա-
կայոց բաւական մեծ ֆինանսե-
ր պատճառեց, Տեղ աւել տուներն
դրել թէ մեծ աղոյն մասամբ ֆինան-
սուած լինեալի մը հնթակայ եղան, Է-
ջմուռաւան դպրութան մօտ է, Կալ-
ուածութեանը մեծ աղոյն մասամբ
իւրեանց ֆինանսուած տուներն ու
խանութներն նորոգելու վրայ են և
Այս նորոգութեան սկիզբն երկա-
թի գործով դրաւորը վաճառակա-
նաց բաւական շահաւոր եղաւ և
պիտի ըլլայ, Փարսկիը շէնքերը
կապելու ու ամրապնդելու գործ-
ութիւնն ի գործ կը դրաւ, շէն-
քերն կապելու համար ընդհան-
րապէս փոքրիշէ և պարզ երկաթ

կը գործածուի . Ի Սիրիայէն կը գտնուին մեծաւ մասամբ երկաթի վաճառականներն . անտի անցնողն իսկոյն պիտի հասկընայ երկաթի վաճառման շատութիւնն տեսնելով տիրած ոգեւորութիւնն . Կըշ-ուոյ քանակութիւնն պոռապոյնե-րուն ձայնն Սիրիայէնի ապականե-ալ ոգն կը թնդայնէ . Ի Սիր-քէնի Երկաթավաճառք կը գըտ-նուին , որոց ամենքն հայ են , և միայն մին յոյն է , որ է Պ. Մ. Վասիլիատի և ընկ . Հայք են . Տեաքը՝ Կիւլպէնկ Գ. Կիւլպէնկ-եան և ընկ . - Ս. Կիւլպէնկեան և ընկ . - Ռ. Զորաճեան . - Կարապետ Միլօշեան . - Յ. Կ. Էստեան և եղ-բարք . - Արեւելեան և Կէօղիմեան , երկաթի գործին մէջ մրցում մը կը նշմարուի . ամենքն ալ զիններն կտարելով կը վաճառեն շատ առ-ուտուր ընելու համար . Այժմ որ երկաթի մեծ պէտք մը կը դա-դայուի , Կ. Պոլսոյ հրապարակին վրայ զիններն սկսած են բարձրա-նալ և քաղցր կը վաճառուի . Տե-սակներն գրեթէ բոլորովին պակ-սած են . հաստ տեսակներն եր-բէք չմնացին , որք կապելու գոր-ծոյն համար անհրաժեշտ են , Յանձնարարութեանց մէջ ևս այդ տեսակներէն չկան : Նորէն հաստ տեսակներու համար յանձնարա-րութիւնք եղած են , բայց հազիւ 2 ամիսէն կրնան հասնիլ . Այժմ-մեան զիններն են .

Մէկ խանութար (Կէ Կիւլպէնկ)

Երկաթ	38 զր
Փուլեր	38 »
Սաճ 11-14	65 »
Մընցու	56 »
Բիւրէք	28 »
Նալլըք (ալաֆրանկա)	46 »
Չէնպէր	46 »
Սիւմէ	46 »
Փըրանկալըք	38 »
Եարմա	37 »
Թել	46 »
Կլոր սաճ	85 »
Սաճ (թաճթա)	46 »
Սաճ 4-10	57 »

Այս զինները միշտ փոփոխու-թեան ենթակայ են . Հարկ չկայ ըսել թէ երկաթն ոսկին 100 էն կը վաճառուի . Ս. Գալլըք Յեան

ԱՉԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկե-ղեցւոյ քահանայներէն Տ. Խորէն Դաղանճեան երկուշաբթի վախ-ճանեցաւ 50-55 տարեկան , և հետեւեալ օրը օծման ու յուղար-կաւորութեան հանգէսն կատար-ուելով ինքերկայութեան բազմա-թիւ եկեղեցականաց և խուռն բազմութեան , մարմինն Պալլըքի գերեզմանատան մէջ ամփոփեցաւ . Իբրեւ ուսուցիչ Ատանա դնացած , անդ քահանայ ձեռնադրուած , և հուսկ ուրեմն տարիէ մը հետէ Սամաթիոյ Ս. Գէորգ եկեղեցւոյ մէջ հաստատուած էր .

— Վաղը , Ս. Աստուածածնի վերափոխման տօնի տոթիւ , Գա-տը գիւղի Ս. Թադաւոր եկեղեց-ւոյ մէջ հանգիստուր Պատարագ պիտի մատուցանէ Գեր . Տ. Մե-քիսեգեկ Նախկապոս Մուրա-տեանց : Յիշեալ գիւղի թաղական խորհուրդն կը ծանուցանէ թէ՛ նոյն օրն եկեղեցւոյ մէջ զիններն աղբւրեալ է , և թէ՛ առաւօտուն երթալու և երեկոյն վերադառ-նալու գիւրութիւններ կան .

— Դուռագլուխը երկուր-ոյ Աւագերէց Արք . Տ. Կարա-կէս Չիլմէճեան՝ կը հրաժարե-ւազերիցութեան պաշտօնէ :

— Պատրիարքարանի կրօնա-կան գիւննապետի օգնական Տ. Իգնատիոս վարդապետ Շիշճեան , որ անցեալներն կաթուածահա-րեալ , վերջին օրերս սկսաւ ա-պաքինիլ , երկու շաբաթ յառաջ կըցաւ Պատրիարքարան իշնել և պաշտօնակիցները տեսնել :

— Ծանօթ հայադէտ Պ. Տի-միթիոս Չուրախեան սկսած է յու-նարէնի թարգմանել Հայ եկե-ղեցւոյ Պատկի խորհրդոյ արարո-ղութիւններն , և ընդ նմին՝ Հայ եկեղեցւոյ , վանօրէից , թեմօրէ-ից , դպրոցաց և այլոց վիճակա-գրութիւնն , Պ. Տիմիթիոս արդէն յունարէնի թարգմանած ու հը-րատարակած է Հայ եկեղեցւոյ Պատարագի և Մկրտութեան խոր-հուրդներն , պատմական ծանօ-թութեամբ հանգերձ , և Ներ-սէս Շնորհալի Ընդհանրականի մէկ մասն :

— Սամաթիոյ վարժարանը ա-ռաջիկայ երեքշաբթի կը բացուի . Պատուարժան հոգաբարձութեան յայտարարութեանց գոհութեամբ իմացանք թէ՛ երկրաշարժէ թա-ղեցւոյ բազմաց կրած վնասոց պատճառաւ այս տարի չպիտի պահանջուին տղայոց անվճար մը-նայած թողալը : Կրնանամք թէ հոգաբարձութիւնն որոշած է նաև ուսուցիչներն գոհ ընել :

— Պատրիարքարանի գործա-կատար Յրէնկեան Աբրահամ է-ֆէնտիի դուստր Խորիկ՝ որ Բուս-ճուգ կը գտնուէր օրիորդական վարժարանին տնօրէնութեան պաշ-տօնով , տեղւոյն Հայ վաճառա-կաններէն Սալանեան Յովհաննէս էֆէնտիի հետ նշանուելու է :

— Պատրիարքարանէ . « Գիւղի Խուպէկ գիւղի բնիկ Գեւորէնց Թորոսի որդին Գէորգ տան ամօք յառաջ Կ. Պոլս պան-գըլստութեան ելնելով անյայտ եղած է : Բառասուն տարեկան է , չէկ , երկայնահասակ և յաղթան-գամ , կը խնդրուի արդոյ աղգա-լիներէն որ եթէ երբէք գիտեն յիշեալ անձին ո՛ւր , ողջ կամ մեռած լինելն , հաճին Պատրի-արքարանի ծանուցանել ի գի-տութիւնն : »

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրաման ելած է՝ հրացաններն արքունի թնդա-նօթարանի մէջ պատրաստել պէտք եղած գործիքներն լրացուելով , և այսուհետեւ երկրպալան գործա-րանաց չգիմել հրացանի համար :

— Ամասիոյ նախորդ կառավա-րիչ Մէհմէտ Ալի փաշայի համար 1600 զրը ամաթնոյակ որոշուե-ցաւ :

— Պրիւսէլի օսմանեան գեու-պանութեան հետ միացաւ Լա Հէ-լի և Սթոքոլմի օսմանեան գեու-պանութեան պաշտօնն ալ , և 6000 զրը յաւելում եղաւ Պրիւսէլի օս-մանեան գեուպալ Դարաթնորի էֆէնտիի ամաթնոյակին վերայ :

— Հէյլէլի յունական ասու-ռածաբանական վարժարանի վե-րաշինութեան համար՝ Յունաս-տանի մէջ հանգանակութեան տուամար բացուած , և մինչև ցարդ 10000 ֆրանքի չափ հաւաքուած է :

— Ընկերութիւն մը արտօ-նութիւն կը խնդրէ՝ Ղալաթիոյ Կաթիլին տեղ ներքին հանրակա-ռօք ուրիշ կամուրջ մը շինելու համար , Հանրային շինուածոց նա-խարարութիւնն ծովային նախա-րարութեան կարծիքն ուղած է այս խնդրոյն համար :

— Սերպիոյ արքայն Թադօլօ պատանշանն ընծայեց՝ արեւել-եան երկաթուղեաց տնօրէն Պ. ԿրօնՅօլցի :

— Վիէնայի ոսկերիչներէն Պ. Էտմոն Պիւհման՝ 900 ֆիօրին տը-ուեր է օսմանեան անկերանոցի հա-մար :

— Ասիէյ 10-12 տարի յառաջ Բարձր . մեծ Եպարքոսի « Թարիթը Ասքէրի Օսմանի » (պատմութիւն օսմանեան զինուորութեան) ա-նունով յօրինած գիրքն սպառած լինելով՝ երկրորդ անգամ պիտի տպագրուի : Սոյն գրքին դաղ-դիարէն թարգմանութիւնն ըրած էր այն առեւն Ֆէնէլի յունական մայր վարժարանի գաղղիարէն լեզ-ուի ուսուցիչ Պ. Ժօրժ Մադրիտիս :

— Խասգիւղի մէջ Պայրամ տ-նուն անձ մը՝ Խալիտի մէկ բռնցի հարուածին վրայ՝ երկու օր ետքը մեռեր է :

— Կ. Պոլսի Բիւշիւք Մուսթա-ֆա փաշա թաղի բաղանեաց հը-նոցան Վահան երկուշաբթի գի-շեր բաղանեաց պարտիկին մէջ քնանալու առեւն , մարդ մը գա-ցեր սուր ուրաղով ուժգին հար-ուած մը տուեր և ծանրապէս վի-րաւորեր է : Խեղճին աղաղակնե-րը լսելով կինն ևս այլք , թաղա-պետութեան վերաբոյժն կոչեր են և նախնական դարմաններէ ետքը հիւանդանոց փոխադրե-ն : Վերաւորոն է Ալիան անուն մարդ մը , որ բաղանիքէն քանի մը բան գողցեր է , և Վահան ու-տիկանութեան ծանուցեր է : Ա-լիան ո՛ր պահեր և նոյն գիշերն ալ բաղանիքէն գողութիւն ընելէ ետքը , զՎահան պարտիկին մէջ տեսնելով՝ այս ոճիւրն գործեր է :

— Բերա փափագ-Բէօրբիւսի ըսուած տեղը երկուշաբթի երե-կոյ ժամը 4 ին աստիներն Բաշա-ճը Եանի խանութը գողցելով՝ ներսը իւր գործով զբաղելու ա-տեն , 5-6 գինով մարդիկ խա-նութին փեղկը բանալ սկսեր են , և երբ Եանի հարցուցեր է թէ ի՞նչ կուզեն , նոքա յարձակելով խեղճին վրայ՝ 5-6 տեղէն վրա-ւորեր և իրախուտ աճապարե-րն , Գիշերները յիշեալ խանու-թին մէջ պառկող Ալի իմանալով՝ դուրս ցատկեր և չարագործաց հետամուտ եղեր է , սակայն նո-քա յաջողեր են վրաւորել զանի ալ և փախչիլ : Եանի մեռեր է , և ոստիկանութիւնը կախաւոր բռնել փախտական եղեռնա-գործներն :

— Բիլէ գիւղաքաղաքի մէջ կիւլաւմ անուն կին մը խալի և Մէմիշ անուն հարազատ ու խորթ որդւոցն հետ միաբաներ , և խալի 35 տարեկան քոյրն սպաններ և դիակն տարեր թաղեր են , Ու-տիկանութիւնն իմանալով՝ երեքն ալ բռնել է :

— Գասապայի երկաթուղւոյ գիծն մինչև Աֆիօն-Գարախտար երկարելու գործն կըսկիւ տա-լիկայ Հոկտեմբերի մէջ : Վիթալիս ընկերութիւնն ըստանձնած է այս գործն :

— Աղերսանդրիոյ մէջ մայրա-քաղաքիս սեղանաւորներէն Պաս-մաճը օղլու եղբարց մասնաճիւղի երկրորդ արկղապահ Տիմիթի Պօսթաօղլը՝ 1550 անգղիական լի-րայի դրամատուն և այլ արժէ-թուղթ աւեր անհետացեր է :

— Իզմիրի մէջ անցեալ շաբ-թու կառավարական պաշտօնա-տան մօտերն հրդեհ պատահեր , և երեք մահմետական պառաւ-ք ողջակէզ եղեր են :

— Սըվասի կառավարութիւնն իմանալով որ՝ Տարէնտէ գիւղա-քաղաքի մէջ Յակօր անուն մարդ մը սպանուելու և մերձակոյ գիւ-ղօրէից ոմանց գոյքն յախշտակ-ուեր է , պէտք եղած մարդիկն զրկեր , սպանիչներն Սէլիմ տ-նուն աւագակն ձերբակալեր , և յախշտակեալ գոյքերուն մեծ մասն գտեր աւեր է :

— Իզմիրի մէջ , Կիքօլի Բան-տէլիտի անուն միտլիլիցի 22 տա-րեկան յոյն երիտասարդ մը , որ երկու տարիէ հետէ վաճառակա-նի մը քով կախատեր և վերջերս 16 տարեկան աղջկան մը հետ նշանուած էր , յանկարծ գործէն կը հանուի , և թէպէտ շատ կաշ-խատի , բայց չկրնար ուրիշ գործ մը գտնել , և նշանածն յայնժամ բարեկեցիկ երիտասարդի մը հետ կը նշանուի : Նիքօլի յուսահատե-լով՝ անցեալ շաբաթ օր աղջկան առջև մեծաքանակ աւախ ժէնիթ կը լսմէ , և թէպէտ իսկոյն հիւան-դանոց կը տանին կը դարմանեն , բայց խեղճն կը մեռնի անդ չար-չարանօք :

Արկածեղոց ի նպաստ հաւե-գանակում խնդր կը շարունակուի տակաւին Թուրքիոյ և օտար երկ-րաց մէջ Սուրիոյ , Պէլլուի և շրջակայից մէջ հանգանակութիւն սկսեր են : Հայմանա գաւառա-կի պաշտօնեայք և Ժողովուրդն 25540 զրը հաւաքեր են , Վենե-տիկի օսմանեան հիւպատոսն նուա-գահանդէս մը կը պատրաստէ , Ի Գօսօվա 5896 զրը հաւաքեր , և նահանգին կեդրոն Իւքրիպի մէջ յանձնաժողով մը գրեր և մինչև ցարդ 8000 զրը հանգանակեր են , Թալլըճայի մէջ՝ 200 լիրա , և Է-տիլնէի մէջ 10000 զրը : Երուսա-ղեմայ մէջ երկրորդ անգամ 250 դաղղիական լիրա : Գերմանիոյ Վօ-ղէրպուրկ քաղաքի բնակիչներէն տարթօր Լիլիթէն Սթէթլը՝ իւր բոլոր հարստութիւնն եղող ար-ժէթղթի մը 12 1/2 ֆրանքի կըտ-րոնն ի նպաստ արկածեղոց ընդու-նիլ խնդրեր է Բարձր . Մեծ Ե-պարքոսին : Կ. Պոլսոյ անգղիական վաճառականական սենեակն՝ մին-չև անցեալ շաբաթ օր 300 անգ-ղիական լիրա 10 չիլին և 168 օս-մանեան լիրա հաւաքած է : Տի-կին Ալիօն նուագահանդէս մը կը պատրաստէ Մաքրի գիւղի արկա-ծեղոց համար : Գերմանիոյ կայս-րուհին՝ 10000 մաքր . Գաղաքա-պետական պաշտօնատան մէջ հան-դանակութեան համար կարգեալ մեծ յանձնաժողովոյ տրուած դը-րամին դուամարն մինչև քանի մ'օր յառաջ եղած էր 30455 լիրա , Պաղատաւ առաջին անգամ 1000 լիրա զրկուեր է և հանդանակու-թիւնը վերջացած չէ : Միտլիլի-մէջ Միլիթիլի նախագահու-թեամբ յանձնաժողով 100 լիրա հաւաքեր է : Ի Տէնիլլի հանդա-

նակութեան յանձնաժողով մը կազմուեր է : Լոնտոնէ մարդասէր անձինք 2000 լիրա հաւաքեր զըր-կեր են :

ՊԱՏՈՒԱՆԵԱՆ , ԱՍԻԱՆ , ՊԱՇՏՈՒ ԵՒ ՊԱՐՑԻ

Պէլլուի կուսակալ կարգեցաւ Ատանայի նախորդ կուսակալ Նուա-հի պէյ : - Գաթթամուրի կուսակալ անուանեցաւ Պէլլուի նախորդ կու-սակալ Սալիտ պէյ : - Ատանայի կու-սակալութիւնն՝ Գաթթամուրի նա-խորդ կուսակալ Յայիւ փաշայի : - Էրզրումի տոմարակալութիւնը՝ Չիշնի էֆէնտի , Ուլայի երկրորդ աստիճա-նաւ : - Երրորդ աստիճանի Մէճիպէ՛ Աթէնքի գլխարանի տնօրէն Պ. Տի-միթիոս Էլիէնիտի , որ Կ. Պոլսոյ գեղանաշարժի վրայ իւր գիտական հե-տազօտութեանց տեղեկագիրն մատուց նորին կայսերական Վեհախառութեան : - Եանայի տոմարակալ կարգեցաւ՝ հանքայ ու անտառաց նախորդ քըն-նիլնէրէն Քիմալ էֆէնտի : - Բուսիլի Պէյլէրպէյի տաթիճան՝ Գարախտարը-Սահիլի կառավարիչ Ահմէտ Համի իշալայի : - Սանկիլի երկրորդ աստի-ճանի Իզմիրի հեռագրութեան և թղը-թատարութեան տնօրէն Թահսին է-ֆէնտի : - Երրորդ աստիճանի Մէճի-պէ՛ Նիլի Միլիթիլի Իպրահիմ էֆէն-տի և Սալաթիլի յունաց մետաղու-լիտ Երաթիմա էֆէնտի : - Զորորդ աստիճանի Օսմանիէ՛ Քիլիպիլի էֆէնտի : - Հայէպի նահանգի Բուսիպիա գա-ւառակի գալմազամ կարգեցաւ Կիւլ-նար գաւառակի գալմազամ Իզլէթ-պէյ : - Ատանայի նահանգի Կիւլա-բառակի գալմազամ Իսիլէր՝ Բուս-դալիպի գալմազամ Օսման էֆէնտի : - Հինգերորդ աստիճանի Մէճիպէ՛ Պաթուլ օսմանեան փոխհապատու Յէլիտ էֆէնտի : - Իթիթիսար չըա-դրամ՝ Գիլլիօրի վերաբոյժ հարկառ-պետ Հաքոմ Յակոբ էֆէնտի : - Պիթ-լիսի նահանգի տոմարակալ կարգեցաւ Թէրիբուպի համարակալ Օսման Բիւ-պի էֆէնտի , Սանկիլի երկրորդ աստի-ճանա :

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

— Գերմանիոյ կայսրն՝ վերջին օրերս Անգլիա գտնուած առեւն , ի փարսպոյ այցելելով առ եւ-գինէ նախորդ կայսրուհին Գաղ-լիոյ , կէս ժամու չափ տեսակցեր է , Չանազան մեկնութիւններ կը տրուին ույն տեսակցութեան , և կըսուի թէ՛ պատահական բան մը չէ , այլ կայսրն կանխաւ մը-տադրած է , և Լոնտոնի գերմա-նական դեսպանն յառաջագոյն այցելելով առ եւգինէ կայսրու-հին , որոշած են տեսակցութիւ-նը : Կայսրն այցելութեանն առեւն գերմանական համադրեւտի տեղ անգղիական զօրավարի համա-զգեստով գտնուեր է , որպէս զի անհաճոյ չլուի գերմանական հա-մադրեւտն :

— Յօրմուա կղզւոյ (Չինաս-տան) կուսակալն յայտարարեր է թէ՛ 6000 տղար (1000 անգղիա-կան լիրա) պարգև պիտի տրուի ճարտական մարտանաւ մը ընկղը-մալին :

— Չինաց կայսրն հրամայեր է աստիճանալուրի ընել՝ ճարտեց-ւոյ յաղթութեանց պատճառ ե-ղով հրամանատարներն :

— Իտալիոյ Ֆիօրենցա քա-ղաքի մէջ , առաջիկայ 1895 ին , համաժողով մը պիտի գումարի՝ տղայոց առողջապահական , մտա-ւորական և այլ դարգացման մի-ջոյններուն վերայ խորհրդակցելու համար : Սոյն համաժողովոյ կար-գադիր յանձնախմբին կողմանէ

այժմէն հրաւիրագրեր կը դրուին ամէն կողմ:

== Եօթօհամայէ ի Լոնտոն հեռագրեր են թէ՛ ճարտնի կառավարութիւնը պիտի պահանջէ բարեփոխել եւրոպական պետութեանց հետ հաստատուել հին դաշնաբարութիւններն: Այս լրոյն վերայ հարցումն լինելով անգղիական խորհրդարանին մէջ, կառավարութեան կողմանէ պատասխան տրուել է թէ՛ այդպիսի պահանջում մը հինգ տարի ետքը տեղի ունենայ թերեւ:

== Չինաստանի կառավարութիւնն կը յաջողի 10 միլիոն ֆրանք փոխ առնուլ Լոնտոնի ու Պէրլինի սեղանաւորներէն: Լոնտոնի Բոյիլա դրամատուրն պիտի տայ 5 միլիոնը, Պէրլինի դրամատուրն՝ 2 միլիոն, և ուրիշ սեղանաւորք մնացեալն: Իսկ ճարտնի կառավարութեան 50 միլիոն տարրի պատրանք փոխառութեան լուրն չհաստատուիր, և ծանօթութիւն կը տրուի թէ նա յաջողած է պէտք եղածին չափ դրամ հայթայթել երկրին մէջէն:

== Հունգարիոյ կառավարութիւնն նկատելով որ՝ երկրին մէջ դանուած 270 հազարի չափ դրնչուր ամէն կողմերն թափառելով զանազան անվայել վարմանց և մանաւանդ աւազակութեանց մէջ կը գտնուին, կարգադրութիւններ քննարկէ՝ զանաք երկրին այլապէս կողմերն ցեղ ցեղ բնակեցունելու, և անհնազանդներն բանտարկելու համար:

== Ռուսիոյ կայսրն՝ Նիկոլայ-Սեյցի բանակաւորներն մէջ ճաշի առնելու բաժակ բարձրացուցեր քանք է Աւստրիոյ կայսրը կենաց համար, նորա ծննդեան տարեդարձին առթիւ:

== Իսպանիոյ նախարարապետ Պ. Տիբիլի որ հիւանդացած էր, ապաքինել է:

== Միացեալ Նահանգաց ծերակոյտն՝ 20 ի դէմ 47 քուէով ընդունել վաւերացուցեր է Ամերիկայի մէջ չինաց բնակութեան վերաբերեալ դաշնագրութիւնն, իսկ այնմ՝ Ամերիկայի մէջ բնակութեան իրաւունք պիտի ունենան 4000 տարր արժէքով կալուածոց տէր և երկար ժամանակէ հետէ Ամերիկայի մէջ բնակող չինացի կին ունեցողներն: Դաշնագրութիւնն սասն տարի պիտի գործադրուի, սակայն ի հարկին կարելի պիտի լինի ինչ ինչ պայմաններ ալ աւելցունել:

== Պոլսաբայի Լիմըն յօդացաւէ ներդուրէն համար կողմատու ջերմութիւններն մանեւ պէտք ունենալով՝ Ռուսիոյ կայսրէն նոյն կողմն երթալու թողութեան իրաւունք տուցաւ: Լիմընի հետ պիտի դրոշմուին երկուսը որքին Միք Ալէմ և բարձրաստիճան պաշտօնակարներէն 12 հոգի:

== Հունիս գրուած է թէ՛ Եւրոպայի հրաբուխ լեռն արեւելեան կողմն ճեղքեր բացուած են:

== Հունգարիայէ Դանուբի ճանապարհաւ պաշտպանական նաւահանգիստ մը ուղեւորեալ չորեանու մը՝ Տէմիւր-Գափու ըստած տեղէն անցնելու առնել քարի բաղկերով, ընկղմել անյայտացեր է բոլոր նաւաստեօք ու բեռամբ:

== Հունգարիոյ մէջ տեղ տեղ և մերձակայ լեռանց մէջ բազում ձիւն տեղացեր է անցեալ ուրբաթ:

== Աթէնքի Աղբորոյի լրատուի իրեն աւաղակաց գողակից ամբաստանեալ երեսփոխան Թարիսի համար տրուած անպարտութեան վճռոյն դէմ դրած, և քանի մը նամակաց պատճեններ հրատարակելով հաստատած է թէ յիշեալ երեսփոխանն աւաղակներէն անդամ մը 100 և ուրիշ անդամ մը 200 լիւրա առած է:

== Աթլանթի մէջ (Յունաստան) ամսոյս 5 ին դիշերը նախ ուժգին, և ապա հետզհետէ թեթեւ շարժելու պատահել են:

== Պրիւսիոյ մէջ ոստիկանութիւնն երկու տուն կոխելով՝ հարկաւոր անդամներէ կազմակերպեալ աւաղակային ընկերութիւն մը յերեւան հանել է, որ քանի մը շաբաթէ հետէ Պրիւսիոյ դանազան կողմերն և գաղղիական ու հոլանտական սահմանաց վրայ գիշեր ատեն տուններ, պանդոկներ ու գործարաններ կը կողոպտէ երկր: Առ այժմ 87 է ձերբակալուելոյ թիւն:

== Իտալիոյ արքայն 20000 ֆրանք տուել է՝ Սիլիւրի երկրաշարժէն արկածեալ կարօտեցող համար:

== Ճարտնի կառավարութիւնն 400000 հրացան և հրանոթ աւազակներ է նիւ ետրել գործարանաց միոյն:

== Ռուսիոյ կայսրն ինֆլուէնցիայէ հիւանդացեր է, բայց թեթեւ:

== Զուիցերի նայենպուրի նահանգի աւազակադուր որոշած է ձրի կատարել ամբողջ նահանգին մէջ մեռելոց թաղումը: Տեղական կառավարութիւնը պիտի վճարէ պէտք եղած ծախքը ի բաց աւելալ դադարէն, զոր բարեկամը կամ ազգականը կը հայթայթեն, Հակառակ պարագայի մէջ, այդ ծախքն ալ ինքն պիտի ընէ: Իսկ եթէ մեռեալին տէրերը փախաբիւն այրել գիւղին, իրենց ծախքով պիտի ընեն:

Գ Ր Ս Մ Ա Կ Ս Ն	
Կ. Պոլս 13 Օգոստոս 1894	
Օսմանեան Բօնայիտէ . . .	27-35
Բուսթիլի երկաթուղի Ֆրանք 125-25	
Թրամուէյ	Լ. Օ. 605-
Օսմանեան լիւրան 100 դրուշէն	
Մէճիտիյէ	108-1
Մէթալիք	98-
Հինգնոց	102-
Վեցնոց	103-
Բուսթիլի թղթագրամ . . .	8-48
Թասֆիլէ	18-
Ռուսիոյ Բու	89-35
Դաղղիական լիւրա	87-15
Անգղիական	110-7
Դրիւֆ	51-15

Ա Յ Լ Ե Ի Ա Յ Լ Ք

== Անգղիոյ մէջ ռաւաջիւն ծանուցումն. - Անգղիոյ մէջ առաջին անգամ լրագրի ծանուցում տալն 250 տարի առաջ եղած է, և այնուհետեւ ամէն քսան տարի իւր գործոցն համար ծանուցումներ տալ: Այժմ մանաւանդ Անգղիոյ մէջ ծանուցումն վաճառականութեան հոգին կը համարուի, Առաջին ծանուցումն ստ' էր: «Ձիւն կորուսի, որոյ վրայ ճիշդ կոշիկի ձեռք սե նշան մը կար. ո՛վ որ գտնէ՝ թող իմագործատունն տանի. բաւական լաւ պարգև մը պիտի տամ»: Արդարեւ ձին գտնուած և գտնողն պարգևն ընդունած է:

== Արաւսական անձրեղի

գործիք. - Այս գործիքն եթերի համար սահմանեալ աման մը ունի. թնդանոթի դրութեամբ չինուած է. նետուած ժամանակ մէկ մըն աւելնէ 6000 ոտքի չափ դէպ ի վեր կը բարձրանայ. վար իջնելու ատեն գործիքին մէջ վարի մասն հովանոցի նման բացուելով կարգէն որ գործիքն չաւտով վար չիկնայ: Այս կերպիւ կը սկսի կամայ կամայ վար իջնել: Մասնաւոր ամանին մէջ գտնուած եթերն օդին մէջ մաս առ մաս նետուելով, օդին մէջ գտնուած ջերմութիւնն չաւտով մը կը պակսի, և բնական գիտութեան ցոյց տուած եղանակաւ իսկոյն կը սկսի յորդահոս անձրեղել, բայց կարծաւ:

== Օդի միջոցաւ արշիւ. - Ամերիկացիք աւելու նոր եղանակ մը գտել են, զոր պանդոկներն, չորեկաւքերն, ամէն մեծ և խոշոր հաստատութիւններն սկսած են գործածել: Այս աւելու ուժգին օդ տուող գործիք մը լինելով, ծայրն երկայն խողովակէ մը բաղկացեալ է. Այս խողովակէն դուրս ելած օդն աւելոյ մը վրայ մինչև 50 լիւրա (18 օխայ) ճընչուած կընէ, Հետեւաբար այս նոր աւելու մինչև իսկ ամենաաղոտ փողոցներն գործածուելով՝ վայրկեանական կերպիւ կը մաքրէ ու կը սրբէ: Շատ ալ խնայողական է, Եւրոպէն անգամ մը պիտի վճարուի, և չիլինի կը վաճառուի:

== Լուսոյ ամենաբարձր աշխարհակերտ հինգ են. ի նիւ-ետրք՝ 250 ոտք բարձրութեամբ. Իտալիա 448. ի Շէթրաս՝ 489. Անգղիա՝ 85. Գարձեալ ի նիւ-ետրք՝ 220:

== Մեծ սունի մը. - Փրէք-ետր Լա Վըրէրի մասերէն դըտնուել է 35 սանթիմետր բարձրութեամբ, 60 սանթիմետր լայնութեամբ և 2 քիւ ծանրութեամբ մեծ սունի մը, որոյ նըմանը տեսնուած չէ ցարդ:

== Ժիոյանի Սուլջո, անօթի մնալու արուեստին մէջ մրցանակներ չափող անձն, ներկայ ամսոյս 5 ին իւր երեսնօրեայ ծովագնութիւնը լրացուցած է Բէշթայի մէջ, Տեղւոյն լրագրեր կը պատմեն թէ՛ այդ ժամանակամիջոցին մէջ ծովագնացը միայն օդով և ջրով սնած է, և 12 քիւ-կրամ պակաս կընած է իւր մարմինը՝ ծովագնացութեան սկսած աւելու ծանրութեան: Այդ վերջին օրը, Վուլֆ կրկէսին մէջ, հազարաւոր անձանց ներկայութեան իւր առաջին ճաշն ըրած է: Բը-թիշիկներ բաղկերակը քննելէ ետք, ձիւն մը վրայ հեծնելով, անշուշտ աստիճանի բանալու համար, մեծ արշաւ մը ըրած է. և մէկ քանի վայրկեան ետքը գաւաթ մը շամբանիս ուղերով, ձիւն վրայ պարպած է զայն, ապա մասնաւոր օթեակի մը մէջ իրեն համար պատրաստուած սեղանին առջև նստելով ճաշած է մեծ հաճութեամբ: Կերակուելուն եղած են ձկնկիթով անձրուկ (խամի), երկու հաւկիթով մսալուր մը, համեմատ թաւափուռի. Ժմեր (սպանիա) հաւկիթով, անգղիական պիլօքիֆ սուկիով և հաւկիթով, տանձ, նարինջ, ձուգող, իտալեան, շամբանիս, դօնաթը և հազարայի սիկիւ:

== Քաջ դաշնակաւոր մը. - Կառվանի անուն խաղաղի դաշնակաւոր մը վերջերս առանց դաշնակաւորութեան համար դրաւ բռնած է. նետուած ժամանակ մէկ մըն աւելնէ 6000 ոտքի չափ դէպ ի վեր կը բարձրանայ. վար իջնելու ատեն գործիքին մէջ վարի մասն հովանոցի նման բացուելով կարգէն որ գործիքն չաւտով վար չիկնայ: Այս կերպիւ կը սկսի կամայ կամայ վար իջնել: Մասնաւոր ամանին մէջ գտնուած եթերն օդին մէջ մաս առ մաս նետուելով, օդին մէջ գտնուած ջերմութիւնն չաւտով մը կը պակսի, և բնական գիտութեան ցոյց տուած եղանակաւ իսկոյն կը սկսի յորդահոս անձրեղել, բայց կարծաւ:

Կառվանի անուն խաղաղի դաշնակաւոր մը վերջերս առանց դաշնակաւորութեան համար դրաւ բռնած է. նետուած ժամանակ մէկ մըն աւելնէ 6000 ոտքի չափ դէպ ի վեր կը բարձրանայ. վար իջնելու ատեն գործիքին մէջ վարի մասն հովանոցի նման բացուելով կարգէն որ գործիքն չաւտով վար չիկնայ: Այս կերպիւ կը սկսի կամայ կամայ վար իջնել: Մասնաւոր ամանին մէջ գտնուած եթերն օդին մէջ մաս առ մաս նետուելով, օդին մէջ գտնուած ջերմութիւնն չաւտով մը կը պակսի, և բնական գիտութեան ցոյց տուած եղանակաւ իսկոյն կը սկսի յորդահոս անձրեղել, բայց կարծաւ:

== Ամենափոքր կիկն՝ երկրագնդի վրայ՝ Հոլանտացի օրիորդ մէ, Բոլին անուն, 18 տարեկան է. հասակին բարձրութիւնն է 20 մասնաչափ, և ծանրութիւնն՝ 9 լիւր:

== Ամենամեծ յաղարկաւորութիւն մը կատարուած է վերջերս Շամբանիոյ մէջ, Շուն սիրող և բուժանող հուշակաւոր Սայլոր անուն անձը վարձանելով՝ իւր գաղաղին հետեւած են, ըստ կըտակին արամադրութեան, նախ իւր 52 շուներն և ապա իւր միւսաբաւակիցներն: Յուշակաւորութեան հանգէսէն ետքը չքեղ ճաշ մը տրուած է շանց և յուշակաւորաց:

== Քօթերայի դէմ պաշտպանութեան համար եղական միջոց մը ի գործ դրած են Արիւնիլի-սէի (Վարչալիս) մէջ, զոր գերմանական Բօսթ լրագրին սպայէն կը տեղեկագրեն: «Բաղաքին բընակիչք Յուլիոս 28 ին օրը նշանաւոր տոնի մը թափօրին մասնակիցը համար մեծ շարժման մէջ էին, Հրեայք՝ արեւալ վիճակի մէջ, կառքերով՝ ձիերով կամ հետիոտն քաղաքին փողոցներէն անցնելով հրեայ գերեզմանատունը կը դիմէին. նուագածուք աններգաշնակ աղմուկներ կը յարուցանէին, և այդ հանգիստին հետիոտն մասնակցողները վայրենի ժողովրդաց յատուկ սարանման շարժումներուն և ցաթկաւորներուն մէջ կը խառնուէին, Այս ամենուն առջեւ կըրթային հազարաւոր բաժնիկներու պէս կարմիր ու դեղին շորերով չինուած զգեստներ հագնող հրեաներ, և այս մեծ իրարանցումին նպատակը ստ' է եղեր, Բուլերայի ոյժը կտորելու և այդ համաճարակին պատճառաւ մեծագոյն զգածեալ հրեայ կենդանութիւն տալու՝ համար, որոշած են «սե հարսնիք մը» կադմակերպել, որոյ նշանակութիւնը ստ' է թէ՛ բարեկամութեամբ քաղաքին աղքատ դասակարգէն աղքիկ մը դարձնելու նոյն գաղաղարգէն երկրասարգի մը հետ կամուսնացունէ, օժիտ կուտայ և անոնց ապագան կապահովէ: Այս սովորութեան համար է որ այդ հարսնիքն ալ որուն հրաւիրեալ էին քաղաքին ամբողջ հրեայ բնակիչք, վերջիվերջաւ կըրպով տեղի ունեցած, և պատկի օրհնութիւնը դերեզմանատան մէջ կատարուած է:»

ԸԼԼԱԼԻԲԻՐ՝ ՎԵՐՁԱՊԵՍ ԿԸԼԱՍՅԱՆ

Առաւօտ էր. արեւն դեռ նոր իւր անցոր ճառագայթներն Սամոնէ եկող Իտալիէ Սեյլալիս չորեանու վրայ թափած էր. ճանրոգք անհամբեր Կ. Պոլսոյ կողմէն ուղղած էին իրենց ուշադրութիւնն, նաւակներու անհամար բազմութիւն մը չորեանու շուրջը շղթայ մը կազմած էին. նաւավարաց ամբոխն ահագին էր. ճանրոգք կըրթային կուգային

կը սլուային կը վաղվաղէին. տարիներէ հետէ միայն անուամբ լրանուած Կ. Պոլսոյ պիտի տեսնէին: Սեյլալիս գեղեցիկ չորեանու մէջ, որ Սիւրբէճի բացերն խաղախած՝ դուրս կը հանէր ուղեւորները:

Մինչդեռ ամէն քր դուրս ելնելու համար պատրաստութիւններ կընէին, անդ չորեանու ծայրն 32-36 տարեկան կին մը կանգնած՝ վարի նաւակներն կը գիտէր. յայտնի էր թէ բան մը կը փնտրէր. Դիմադիժներն մասհոգութեանց յայտարարներն են: Այդ կինն բոլորովին գաւառական դեղջիկ տարազով՝ շատ աւելի աղւոր էր. կըր դէմքին վրայ երկու հրապարակ խոշոր սև սև աչերն երկու մարդարկաներու պէս կը վայելէին դեղնած, սակայն անոյշ դեղնած դոյնն ցաւած սկրտ մը ունենային կը ցուցնէր: Անունն Վարդուհի էր. Կարճ ու նեղ շոր-շաղկապն, որոյ վրայէն ունէր աւելի կարճ գոգնոց մը՝ զինքն կուկիկ և ձուսուր դարձուցած էր. Բայց վարդուհիի այտերն թայց էին. այտերն ի վար արտասուաց կաթիկներ մեղմիկ մեղմիկ վար կը գլորէին: Վարդուհի կուլար, Հոգեբանութեան հասկացող մը իսկոյն նորա սրտի ու հոգւոյ տառապանաց ու չարարանաց շարժառիթներն պիտի հասկընար: Բայց ո՞վ այս մեծ ժխտին ժամանակ անոր ուշադրութիւն կընէր. ամէն քր իւր գործովը կըրթալէր: Վարդուհի միայնակ էր. Վարդուհիի արցունքներն ալ մոռացութեան մէջ կը թափառէին ինչպէս յաճախ կը թափառէին շատ մը թշուառ հոգւոց ցաւերու ու տառապանքներու արցունքներ: Շատ դիւրին է մեծատան ու ընչաւէտին արցունքներն սրելը, Մեք ամենքս մեզ պատիւ կը համարինք զայս: Բայց քանի վեհ ու աղքատ է երթալ և չուսու ու չքաւոր անձի մը արցունքներն սրելը, նորա վշտերու ու ցաւերու վրայ գլխութեան ու խանդաղատանաց բաւասան դնել: Այս դժուարին է, բայց այս է քաղցրն ու առաքինութիւնը: «Հոգեկան մեծ հանգիստ ու զուարճութիւն մը դաւա-ցած եմ, քանի անգամ մը որ աղքատ ու թշուառ էակի մը քովէ դարձած եմ» ըսած է Շէյ-քըսթիլ:

Վարդուհի ուղեւորական փոքրիկ պայուսակն վերցունելով՝ շտապեց չորեանուէն դուրս ելլել, Շոգեանան արդէն բոլորովին պարպուած էր:

Այնպիսի մէջ չարիքէ աւելի անտանելի շարիքներ, վիշտերէ աւելի վիշտեր կան, երկրասարգ-օրհնական մահաւան անագորոյն ճիւղներն տեսնելով կը տոկայ: Մայրն՝ քսանամեայ միակ որդւոյն մահաւան հանգէպ, ապուշ դարձած է. Հայրն գործերուն ծախորդութեամբն զաւակացն ու կընոյժն իման կը նշմարէ: Կըրգամ որ ատենը տոկալի պատահարներ են, բայց անոնցմէ անտանելին կայ. կըրգամ որ վարդուհիի կացութիւնն անոնցմէ աւելի տխուր և անտանելի էր, Հետեւաւոր տեղէ գաղթող սիրահար մը, ուր երթալն չիտոյող սիրահար մ'էր Վարդուհի. Դանթաւ-րօս դիւղէն միակ ու անօգնական գաղթող Վարդուհի կը յուսար

